

Supporting the Art of Carpet Weaving :ARİŞ is One Year Old

Publication Advisory Board has summoned in February in order to make an evaluation of the three issues and presentation of enlightening ideas for the following issues to the publication board. Mr. Aslanapa, Mrs. Karamağaralı, Mr. Diyarbekirli, Mr. Mülâyim and Mr. Deniz have expressed their opinions about not only our magazine but also the academic and economic aspects of the field during a fully day study. Mrs. Ölçer has presented an enlightening and informing report to our board although he could not join the meeting. It is possible to learn about the results of the effects of the said meeting on the publication board by way of the percussion received after the fourth issue. Moreover, as Mr. Tural, the head of the board has expressed during the meeting "It shall never be possible to reflect some of the explanations and expectations of those who have not harmonized the theoretical criticisms with practice, to Arış." It has been decided not to include the "short explanations" part in this issue, by taking into consideration the "comprehensive explanations" part.

What do we have in this issue? Arış Magazine has seven articles in the fourth issue. Our president Prof. Dr. Sadık Tural, who is interested in the problems of carpet weaving has written an article with the title of "A Special Indicator of the Carpet's Function. The second article belongs to Ferenc Batári, the head of the Budapest Applied Arts Museum Carpet section and the Turkish translation of the article with the title of "The First Museum Exhibition of Ottoman-Turkish Carpets-Budapest 1914" has been made by Şebnem Ercebeci, a member of our Publication Board. In the article about the Exhibition of the Turkish Carpets made up of 352 pieces in the Applied Arts Museum, in Budapest, in 1914, the history and characteristics of the Transilvania carpets making up the majority of the exhibition are explained. Prof. Dr. Beyhan Karamağaralı's article has the title of "Iconography of Dragon and Lotus Motive in Carpet Prayer Rugs". The writer who has defined iconography as "attributing meaning to shapes, signs and

art factors according to traditional rules, a part from personal tastes" has dwelled upon the meanings of the dragon and lotus motives on the carpets. An other article belongs to Prof. Dr. Neriman Görgünay Kırzioğlu and its title is "Three Carpets Which Have Ghazi Portrait Ottoman State Coat of Arms and Relation With the Foundation of the Grand National Assembly". Mrs.Kırzioğlu who has touched upon the importance of weaving on the lives of Turkish people has introduced the carpets. One of the carpets has been woven in the last years of the Ottoman State, the other carpet has an Ottoman coat of arms on it and it has been woven as a memory of the inauguration day of the Grand National assembly and finally the third carpet has the verses of the National Anthem and a poem of Namık Kemal written on it. Sevim Arslan's article has the title of "Tülü-Gabbeh-Ryijy" and it is about the weaving type named as Tülü in Konya Karapınar, Gabbeh in south western Iran and Ryijy in Finland and the characteristics of this type are also explained. In this issue we have an article from Turkmenistan."Umur Duman" is the title of the article written by Maya Djumaniyazova, a member of the Turkmenistan Science Academy who is a researcher on carpet history. In his article, Mrs. Djumaniyazova shortly touches upon Turkmen carpets and presents a carpet from the group named as "Umur- Duman" which represent a special group and used to cover the tents and explains the iconographic meanings of the motives. The last of the Articles has been published in 1964 and its title is "Madder". The article which belongs to Tuncer Baykara is about the history and application areas of a type of madder named as Rubia Tinctorum in Latin. Principally, our magazine does not publish the articles which are published up to now however, the information in this article is still assumed to be valid today, despite 34 years.

As it is well known, Arış Magazine, gives information about a country famous for its carpet weaving art, in each issue. Azerbaijan Part of the magazine starts with an article

halılarını tanıtan derginin bu sayısında Azerbaycan halıları tanıtılmaktadır. Azerbaycan Köşesi, Arış Dergisi Genel Koordinatörü İmran Baba'nın yaptığı "*Latif Kerimov Müzesi Müdürü Rüya Tagiyeva ile Bir Sohbet*" başlıklı yazı ile başlamaktadır. Geçtiğimiz Aralık ayında Azerbaycan'da bulunun Sn. Baba, müzeyi ziyaret ederek, Azerbaycan halıları ve müze hakkında topladığı bilgileri bu yazı ile ilgilenenlerin dikkatine sunmuştur. Azerbaycan Köşesi'ndeki diğer yazı, Azerbaycan Halı ve Halk Tatbiki Sanatı Devlet Müzesi Müdürü Mira Mehmethanova'nın "*Azerbaycan'da Halıcılık Sanatının Gelişimi*" başlıklı, Türkiye Türkçesine aktarımını Aljira Topalova'nın yaptığı makaledir. Tarihi kaynaklarda Azerbaycan halılarına değinen Sn. Mehmethanova, bu halıları gruplara ayırıp, her bir grubun tekniği, kalitesi ve kullanılan motiflerini anlatmıştır.

Arış Yayın Kurulu, Türk halılarının günümüzdeki durumunu ortaya koymayı amaçlayan bir çalışma başlatmış ve valiliklere birer yazı ile, il sınırları içinde yapılan halı-kilim faaliyetlerini konu alan sorular yollamıştır. Gelen cevapları ise, sırasıyla ve değiştirmeden İllerimiz ve Halıcılığımız başlığı ile açılacak olan bir köşede yayınlayacağını üçüncü sayıda duyurmuştur. Dördüncü sayı ile başlayan ilk il Aksaray olmuştur. Bu köşede Aksaray eski valisi M. Cahit Kırac'ın konu ile ilgili bilgi verdiği bir yazı ile, Prof. Dr. Bekir Deniz'in "*Geçmişte ve Günümüzde Aksaray Halıları-I (Eski Aksaray Halıları)*" başlıklı makalesi bulunmaktadır.

Koleksiyon köşemizde, Sema Koç'un hazırladığı "*Ankara Etnografya Müzesi Halı ve Kilim Koleksiyonu*" başlıklı yazı ile sergideki halıların kısa envanter bilgileri ve fotoğraflarını bulmanız mümkündür.

Geçen sayıda Halı Sözlüğü köşesinde, Prof. Dr. Sadık Tural'ın özel görüşleri ile birlikte Türkçeye aktardığı "*Türkmenistan Halı Sözlüğü*" kitabının önsözünü yayınlamış ve gelecek sayılarda devam edeceğini bildirmiştik. Ancak, Türkçeye aktarılan sözlüğün çizim ve resimlerinin eksikliği ve yeterince açıklayıcı olmadığı anlaşılmış, bu yüzden yayın kurulumuz yayınından vazgeçilmesinde birleşmiştir.

Edebiyatımızda Halı köşesinde Prof.Dr.Sadık Tural'ın Natalya Nekrasova'ya ithaf ettiği "Halı Seccâde" adlı şiiri yer alır. Yeri gelmişken, Afyon'dan bize gönderdiği çeşitli şiir ve yazılar için Sn. Orhan Türkes'e çok teşekkür etmek isteriz. Bu köşeyi açmamızdaki amacımız, belirli kişilerin ilgi alanlarına hitap etmenin ötesinde, halı ile şimdiye kadar ilgilenmemiş kişilerde de bir bilinç uyandırmaktır. Edebiyatımızda Halı köşemize gösterilen alaka öylesine yoğun ki, bu bilinci yavaş yavaş uyandırmaya başladığımızı düşünüyoruz. Köşemiz için Orhan Türkes'in yolladığı yazılardan ikisini seçtik. "*Çorap Destanı*" ve "*Isparta'nın Halıları Gül Kokar*" başlıklı şiiri beğeni ile okuyacağımızı düşünüyoruz.

Bibliyografya köşesinde ise Doç.Dr. İsmail Öztürk ile Gonca Karavar'ın birlikte hazırladıkları "*Türk Halı ve Kilimine İlişkin Makaleler Bibliyografyası*"nın ikinci bölümünün bir kısmı yer alacaktır. Yazarların hazırladığı bibliyografyanın, şimdiye kadar basılanlar ile birlikte, daha genişletilmiş ve tamamlanmış şekli Arış Dergisi'nin ilavesi olarak küçük bir kitap halinde basılacaktır. Böylece bu sayıdan itibaren baskısı kesilmiştir.

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Kasım ayı içinde IV. Uluslararası Türk Kültürü Kongresi'ni gerçekleştirdi. Tarafımızdan hazırlanan, Kongre'de halı ile ilgili çalışmaları kapsayan yazı Haberler köşesinin ilk yazısıdır. Gene aynı köşede Dr. Azize Aktaş-Yasa'nın, Konya'daki Etnografya Müzesi'nde

açılacak olan Halı-Kilim Seksiyonu ile ilgili haberini bulmanız mümkündür. Ayrıca, Şebnem Ercebeci'nin hazırladığı "Ankara'ya Üreticiden Tüketicieye Esen Rüzgar: Manisa Gördes Halı ve Kilim Sergisi" başlığını taşıyan yazı ile "Türk Kadınının El Emeği Göz Nuru Günümüz İnsanının Gururu : Dokumalarımız ve İşlemelerimiz" bu bölümün diğer bir haberleridir.

Yayın Tanıtımı köşesinde sizlere, yakın zamanda basılan halı ve kilim ile ilgili yayınları tanıtmayı amaçlıyoruz. Bu sayımızda ilk tanıtım Şebnem Ercebeci'ye ait olup, yazar güzel bir ifade ile "17-19. Yüzyıl Konya-Kapadokya Halıları" adlı kitabı tanıtmıştır. Serap Leloğlu-Ünal ise "*Türk Halı Sanatını Konu Alan İki Yeni Yayın*" başlıklı yazısı ile, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı tarafından yayınlanan Moskova Şark Sanatları Devlet Müzesi Türk, Azeri ve Türkmen Seccâdeleri adlı bir kitap ile, Kültür Bakanlığı tarafından yayınlanan Türkiye'de El Sanatı Geleneği ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri Sempozyumu Bildiriler Kitabı ve içinde yer alan halı ile ilgili makaleleri tanıtmıştır.

Bu sayımızın sonunda, Arış bibliyografyası ve dizinine de ulaşmanız mümkün olacaktır. Ayrıca, üçüncü sayımızdaki resim alt yazılarından doğan bir takım hatalardan ötürü özür diliyoruz. Bu hataları gidermek amacı ile bu sayımızın sonuna, önceki sayılarımızı kapsayan bir hata cetveli koyduk.

Felsefe Felsefi profesörü, hocamız Mübahat Türker-Küyel tarafından hazırlanan ve Arış 4'ün ilâvesi olarak basılan "*Halı Konusu Hiç, Felsefenin Görüş Alanına Girebilir mi?*" başlıklı kitapçık, halı motiflerine felsefi bir bakış açısından yaklaşarak yapılan evren tasvirini ortaya koyar.Sn. Türker-Küyel'in bu farklı yaklaşımı ya da başka bir söyleyişle, felsefi bakışı ufkumuzu açacak ve araştırmalara yeni bir yön kazandıracaktır, diye düşünüyorum.

Türk Kültürü Dergisi'nin 419. sayısında, "*Türk insanının küçük sanat alanındaki yaratıcı gücünü ve kabiliyetini geliştirmek, toplumda küçük sanat eserlerine karşı duyulan ilgiyi canlı tutmak, bu konuda beliren ihtiyacı karşılamak yönünden el sanatı çalışmalarını tanıtmının çok yararlı olduğunu kabul etmek gerekir*" diyor Sn. Süleyman Kazmaz. Dergimizi her fırsatta tanıtmaya ve misyonumuzu anlatmaya yönelik yazılarından dolayı Süleyman Kazmaz'a teşekkür etmeyi bir borç biliriz. Halk bilimcisi Sn. Kazmaz'ın dediği gibi, "*Tarihten, zengin Türk medeniyetinden gelen Türk el sanatlarını tanıtmak ve yaşatmak amacıyla yönelik olan Arış*" dergisi, bir nebze de olsa bu boşluğu dolduracaktır.

Editörler, yaptıkları işin önemini, ortaya koydukları sonucun başarısını vurgulamak için, karşılaştıkları güçlükleri ifade etmek için yazı yazıyorlar. Ben bu geleneği bozmak istiyorum: Herbirisi ilk halinden elinize ulaştığı son haline kadar defalarca elimden geçmiş olan bu yazılar ve adımları artık bu alanda uğraşanların hafızalarına yerleştirmiş bulunan Arış, benim savunmama ve övgüme ihtiyaç duymayacak kadar ortadadır. Editör ya da yayın kurulumuzun çalışmaktan gerçekten zevk duyan bir elemanı olarak bunu belirtmeden geçemeyeceğim: Halı-Kilim konusu ile ilgili bilgileri yabancıların öğrenmesine imkân verip, hak tanıyanlar, bizim gibi kültürümüzün öz çocuklarına da araştırmalarını yapabilmeleri için bir takım kolaylıklar sağlamalıydılar. Herkes kendince bir hüküm verebilir. Arış, gelecekte, kütüphaneye gidenlerin ulaşabileceği bir başvuru kaynağı olacak. Başkaca cümleye ihtiyaç duymuyor, okuyucuları kendim ve yayıncı kurulumdaki arkadaşlarım adına saygıyla selamlıyorum. ❀

Serap Leloğlu-Ünal
10 Nisan 1998

with the title of "A conversation with Rya Tagiyeva, director about a country famous for its carpet weaving art, in each issue. Azerbaijan Part of the magazine starts with an article with the title of "A conversation with Rya Tagiyeva, director of Latif Kerimov Museum" and its written by Imran Baba, the General Coordinator of Ar Magazine. Mr. Baba, who was in Azerbaijan last December has visited the museum and presented the information he has gathered about Azerbaijan carpets and the museum. The other article is the Azerbaijan part is "The development of art of carpet weaving in Azerbaijan" written by Mira Mehmethanova, Director of Azerbaijan carpet and Public Applied Arts State Museum translated in to Turkey Turkish by Aljira Topalova, Mr. Mehmethanova who has handled the Azerbaijan carpets in historical sources has seperated these carpets into groups and explained the technique, quality and motives of each carpet group.

Ar Publication Board has initiated a study aiming to reveal the current situation of the Turkish carpets and has sent questionnaires to the governors about the activities of carpet-rug performed within the boundaries of the province. The results received were announced to be published in the third issue without any charge and with the right order in a section with the title of "Our Provinces and our art of carpet weaving". The first province, in the fourth issue has been Aksaray. In this section, there is an informative writing of Aksaray ex-governor M. Cahit Kira and an article of Prof. Dr. Bekir Deniz with the title of "Aksaray Carpets Today and in the Past -I- (Old Aksaray Carpets).

You can find, in our collection section the article named as "Ankara Ethnography Museum Carpet and Rug Collection" short inventory information and photographs on the carpets in exhibition, prepared by Sema Ko.

In the section of Carpet in our Literature, you can find Prof. Dr. Sadık Tural's poem "Carpet Prayer Rug" dedicated to Natalya Nekrasova. By the way we would like to extend our thanks to Mr. Orhan Trke for the poems and texts he has sent us from Afyon. Our target is to create consciousness in people who are not interested in the art of carpet weaving and to appeal to the fields of interests of certain people of course. There is such vast interest in our "Carpet in our Literature" Section that, we believe we have started to create this consciousness to some extend. We have selected two of the texts sent to us by Orhan Trke. We think that you will like the poems "The legend of the sock" and "The Carpets of Isparta Smell Like Rose".

In the Bibliography section, you can read the "Bibliography of Articles an Turkish Carpets and Rugs" prepared collectively by Ass. Prof. Ismail Öztürk and Gonca Karavar. It shall not be printed after this issue because it is decided to publish it in the form of a booklet, as of 1998, as an annex to the Ar Magazine, in a complete and more comprehensive form together with those published upto now.

Atatürk Culture Center has held the IVth International Turkish Culture Congress in November. The first writing of the News section belongs to Serap Lelolu-Unal and it is

about the activities performed in the Congress about carpet weaving. Again in the same column you can find the news about the Carpet Rug section opened in the Ethnography Museum in Konya, written by Dr. Azize Akta-Yasa.

In the Publication Promotion section we aim to introduce the recent publications about carpet and rug. In this issue, the first, promotion belongs to Œebnem Ercebeci and she has presented the book named as "17th 19th century Konya Kapadokya Carpets" with a nice expression. Serap Lelolu-Unal has presented the articles in the "Proceedings of the symposium on the Tradition of Handicrafts in Turkey and its place among Contemporary Arts" published by the Ministry of Culture and the book named as "Moscow Eastern Arts State Museum, Turkish, Azerbaijan and Turkmen Prayer Rugs" published by Atatürk Culture Center and finally her article on "Two new Publications on Turkish Art of Carpet Weaving".

At the end of this issue, it will be possible to have access to the Ar bibliography and index. Moreover, we would like to apologize for the mistakes about the footnotes of the pictures in the third issue. In order to eliminate these mistakes, we have added a mistake register covering the previous issues in this issue.

The booklet titled "Can carpet be a topic in philosophy" which was prepared by Mb. T.K. Professor in History of Philosophy-and published as an addendum of Ar 4, uses a philosophical view in amluahing carpet motifs and gives the description of universe. I believe this different approach by T.K. will genlighten our philosophical view and provide a new direction in research in this field.

In the 419th issue of the Turkish Culture Magazine, Mr. Süleyman Kazmaz states as such "We have to accept that promoting the activities of Handicrafts are quite useful in terms of upgrading the skills and creative power of the Turkish people in the field of small sized art, keeping the interest of public in small art pieces alive, and meeting the requirements of this issue". It is an honor for us to extend our thanks to Mr. Süleyman Kazmaz for this articles aiming to explain our mission and promote our magazine. As Mr. Kazmaz who is a Sociologist points out. "Ar Magazine whose objective is to introduce and provide the survival of Turkish handicraft dating back to a rich Turkish civilization and history, shall fulfill this gap, to the extend that it can.

Editors write in order to express the difficulties they face, underline the success and the significance of their job and the results they reveal. I want to breach this tradition. These articles which I have worked on starting from the first day they were written until they got their last form and "Ar" that has entered the memories of those working in this field, does not need my defense or my promise anymore. People can make their own decisions. Ar, shall be source of advice for the visitors of the libraries, in the future. I don't need any further sentences and I send my deepest regards to each and every one of you on behalf, of myself and my friends in the publication board. ❁

Serap Lelolu-Unal
10 April 1998